

Biron, Petr, mecenáš, narozen 15. 2. 1724, **Mitava**, zemřel 13. 1. 1800, **Gellenau**.

Nejstarší syn Ernesta Johanna Birona a Benigny Gottlieby von Troth, k jehož křtu ho donesl car Petr Veliký. Dětství strávil na dvoře v Petrohradu, kde získal vztah k umění. Zde **pobýval** až do roku 1740, kdy byl se svou rodinou vyhnán do exilu na Sibiř, kvůli palácovému převratu a následnému nastolení panovnictví Anny Leopoldovny. Trest byl zmírněn po **převzetí** vlády Alžběty I. Petrovny, ale návrat pro celou rodinu byl možný až po **převzetí** moci Petrem III. roku 1762. Petr Biron **převzal** následujícího roku regentství nad trůnem Kuronska a Zemgale po svém otci, ale formálně převzal moc až po otcově abdikaci v roce 1769. Vévodský titul byl Bironovi udělen až v roce 1772.

V roce 1765 se Petr Biron poprvé oženil s princeznou Karolinou Louisou Valdeck-Pyrmont a o sedm let později se rozvedli. Vévoda se znovu oženil s kněžnou Jevdokiji Borisovnou Jusupovovou, se kterou **se rovněž rozvedl o šest let později**. Poslední manželství uzavřel s říšskou hraběnkou Annou Charlottou Dorotheou von Medem. Z tohoto sňatku se narodily tři dcery, Vilemína Friderika Kateřina, Marie Luisa Pavlína a Johanna Kateřina, kterým se bez výjimky dostalo hudebního vzdělání.

Petr Biron podnikal časté cesty do zahraničí, kde udržoval přátelské vztahy s umělci a nakupoval nejen umělecká díla, ale i četné pozemky. Jeho cestování však vedlo k nestabilní situaci v politické oblasti. Mezi Bironem a správci jeho země začaly vznikat **nespory**, které se snažila vyřešit Bironova manželka Anna Charlotta Dorothea. Spory vyústily až k carevně Kateřině a Petr Biron se musel roku 1795 vzdát vévodství. Poté se se svou rodinou přestěhoval na zahaňské panství v Dolním Slezsku a střídavě žil v Náchodě, Berlíně a Praze.

Svá poslední léta strávil kníže Biron v Zaháni ve Slezsku, kde vystavěl sídlo se svými sbírkami uměleckých předmětů, koncertní síní a divadlem, ve kterém působila jeho dvorní kapela. V Mitavě založil gymnázium do kterého pozval učence i umělce a dal také zbudovat několik vesnických škol v Náchodě. V neposlední řadě změnil robotní povinnosti na plat. V Mitavské akademii s divadlem působil jeho herecký a hudební soubor. V rámci působení tohoto souboru zde účinkovala od roku 1782 například pěvkyně a učitelka jeho dcer Tekla Batková se sestrami a od roku 1785 zde působil Johann Adam Hiller jako kapelník.

Na zámku v Náchodě přispěl ke kulturnímu rozmachu zřízením dalšího divadla roku 1797. Spolu s ním nechal vystavět i letní divadlo na Červeném vrchu, které bylo otevřeno 29. října 1797 Mozartovou operou *Don Juan*. Toto dílo provedla dvanáctičlenná kapela spolu

s desetičlenným hereckým souborem. Divadlo bylo tvořeno z osmi scén se dvěma pokoji, zahradou, lesem, ulicí, modrou jizbou, sálem se sloupy a nechyběly ani rekvizity dřevěného koně či stroj na déšť. Čtyřikrát týdně se zde prováděly opery, singspiely, veselohry a dramatická díla spolu s bály, hostinami pro chudé, ohňostroji a návštěvami krasojezdců a akrobatů. Do jeho služeb zde patřil i kapelník a skladatel Tomáš Václav Tuček, herci Friedrich Wilhelm Arnoldi, Karl Franz Guolfinger von Steinsberg a mnoho dalších. O kvalitách tohoto uměleckého souboru svědčí nejen jeho ohlas v širších divadelních kruzích, což dosvědčuje dochovaná žádost o angažmá herce Schwarze z Norimberku, ale také jeho vliv na amatérské hudebníky a herce z Bironova panství, kteří uvedli nejen operu *Don Juan*, ale 14. srpna 1799 i hru Johanna Friedricha Jüngera *Die Entführung*.

V roce 1799 se rozhodl navštívit lékaře šlechtického rodu von Mutia na zámku Gellenau, kde umírá 13. ledna 1800. Jeho ostatky byly následně převezeny do zaháňského kostela Milosti.

Literatura

I. Lexika

OSN.

Bohadlo, Stanislav: Biron, Petr (Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století. Osobnosti a díla, 2007, s. 59–90).

II. Ostatní

https://de.wikipedia.org/wiki/Peter_von_Biron

<http://severovychod.jaybee.cz/pamatky-nachoda/petr-vevoda-kuronsky-zahansky-1792-1800>

<https://www.zamek-nachod.cz/cs/o-zamku/historie>

Natálie Vančurová

zestručnit